

Posisjonering i barne- og voksenalivet - Hvorfor og hvordan?

CP-KONFERANSEN

Elisabet Rodby Bousquet
Leg sjukgymnast, docent ortopedi Lund
elisabet.rodby_bousquet@med.lu.se

1

Instabilitet

Elisabet Rodby Bousquet, CP konferens Oslo 2022-03-21

2

Instabilitet - energiforbrukning

Elisabet Rodby Bousquet, CP konferens Oslo 2022-03-21

3

Instabilitet - kognition

Gait and Posture 94 (2022) 1-14

www.elsevier.com/locate/gaitpost

Review Article:
Attention and the control of posture and gait: a review of an emerging area of research
Majorie Woolacott ^{a,*}, Anne Shumway-Cook ^b

<p style="font-size: x-small;">Older Non-Faller Firm Surface - No Task</p> <p style="font-size: x-small;">Sway</p>	<p style="font-size: x-small;">Older Non-Faller Firm Surface - Sentence Completion</p> <p style="font-size: x-small;">Sway</p>
<p style="font-size: x-small;">Older Faller Firm Surface - No Cognitive Task</p> <p style="font-size: x-small;">Sway</p>	<p style="font-size: x-small;">Older Faller Firm Surface - Sentence Completion</p> <p style="font-size: x-small;">Sway</p>

Elisabet Rodby Bousquet, CP konferens Oslo 2022-03-21

4

Instabilitet - funksjon

- 89% instabila man rst
- 61% instabila el rst
- 41% svært att køra pga instabilitet
- Instabilitet begrensar armfunksjonen

Elisabet Rodby Bousquet, CP konferens Oslo 2022-03-21 *Disab Rehab Ass Tech. 2009 May;4(3):143-50*

5

Instabilitet - felstøllninger

Elisabet Rodby Bousquet, CP konferens Oslo 2022-03-21

6

Motorkontroll

Elisabet Rodby Bouquet, CP konferens Oslo 2022-03-21

7

Hvorfor?

- Optimera funktion, aktivitet, delaktighet
- Minska risk för felställningar, tryck, smärta
- Spara energi

Elisabet Rodby Bouquet, CP konferens Oslo 2022-03-21

8

9

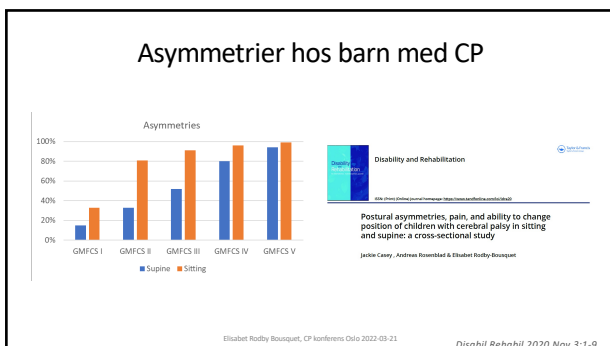
Develop. Med. Child Neurol. 1976, 18, 305-314

Position as a Cause of Deformity in Children with Cerebral Palsy

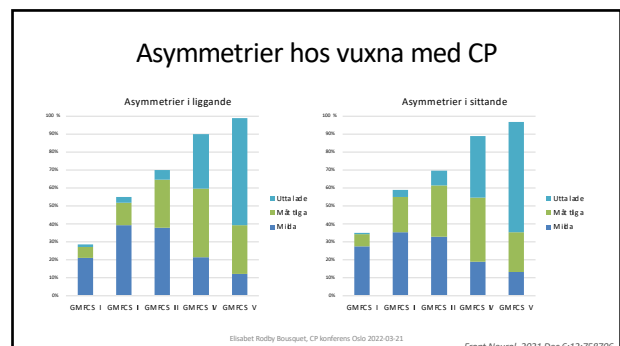
G. E. Fulford J. K. Brown

Elisabet Rodby Bouquet, CP konferens Oslo 2022-03-21

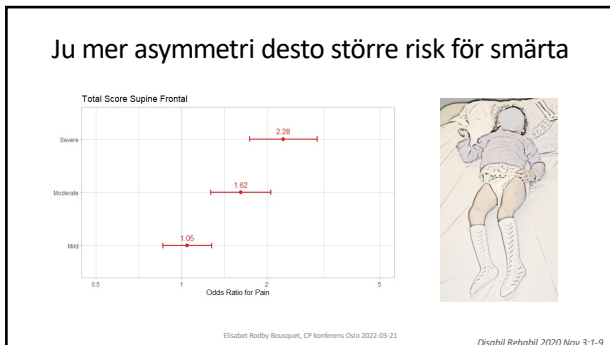
10

11

12

13

Smärta hos barn

- 44% av barn med CP har ont
- Ofta ont i nedre extremitet
- 36% sömnen påverkas
- Smärta påverkar oftare sömnen hos barn i GMFCS IV och V

Elisabet Rodby Bousquet, CP konferens Oslo 2022-03-21
 BMC Neurology 2020; 20: 15

14

Smärta hos vuxna

- 67% av vuxna med CP har ont
- Ofta ont i rygg och höfter
- 47% sömnen påverkas
- Smärta ökar med åldern
- Fler vuxna i GMFCS V har ont och de har mer intensiv smärta

Elisabet Rodby Bousquet, CP konferens Oslo 2022-03-21
 Dev Med Child Neurol. 2021 Jan;63(1):60-67

15

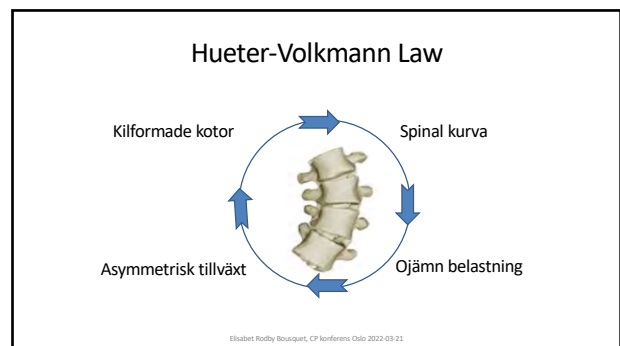
Svårt att hitta bra sitt- och sovställning

Elisabet Rodby Bousquet, CP konferens Oslo 2022-03-21

16

17

18

19

Prediktorer för uttalad skolios innan 16 år

Prediktorer vid 5 års ålder

- GMFCS IV och V
- Epilepsi
- Flicka
- Knäkontraktur

Acta Orthopaedica

Development of a risk score for scoliosis in children with cerebral palsy

Katrina Pettersson, Philippe Wagner & Elisabet Rodby Bousquet

*Flicka, GMFCS V, EP, knäkontraktur
70-80% risk*

Elisabet Rodby Bousquet, CP konferens Oslo 2022-03-21 Acta Orthop 2020 Apr;91(2):203-208

20

Knäkontraktur kommer först, GMFCS III-V

Acta Orthopaedica

Knee and foot contracture occur earliest in children with cerebral palsy: a longitudinal analysis of 2,692 children

Björn Cisek, Philippe Wagner, Henrik Lauge-Pedersen & Elisabet Rodby Bousquet

Legend: Hip (green), Knee (red), Foot (blue)

GMFCS III GMFCS IV GMFCS V

Elisabet Rodby Bousquet, CP konferens Oslo 2022-03-21 Acta Orthop. 2021 Apr;92(2):222-227

21

Risikfaktorer för höftfelställning (windswept)

- Kan inte röra sig eller ändra ställning själv (PPAS <4)
- Sover bara på rygg
- Knäkontraktur

Elisabet Rodby Bousquet, CP konferens Oslo 2022-03-21 Disabil Rehabil. 2019 Dec;41(26):3198-3202

22

Höftfelställning ökar risk för smärta

- Höftkontraktur (kan inte sträcka fullt)
- Höftfelställning windswept hips

Elisabet Rodby Bousquet, CP konferens Oslo 2022-03-21 Disabil Rehabil. 2021 Sep 6;4-6

23

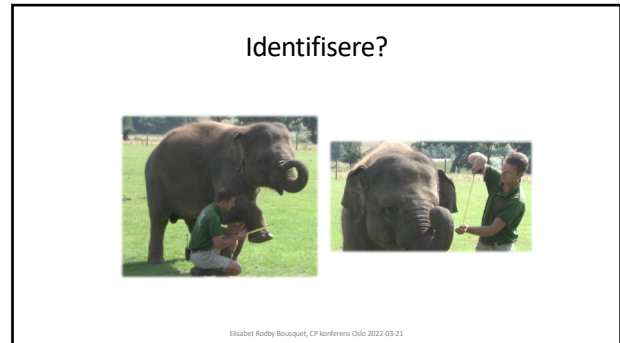
Tid gör skillnad!

Elisabet Rodby Bousquet, CP konferens Oslo 2022-03-21

24

25

26

Posture and Postural Ability Scale

1. Kan ikke rettes ut og plasseres i posisjonen
2. Kan rettes ut og plasseres i posisjonen, men trenger støtte
3. Kan opprettholde posisjonen, men ikke bevege seg
4. Kan initiere fleksjon/ekstensjon av bolen
5. Kan gjøre tyngdeoverføring sideveis og komme tilbake til utgangsstilling
6. Kan bevege seg ut av posisjonen
7. Kan bevege seg inn og ut av posisjonen

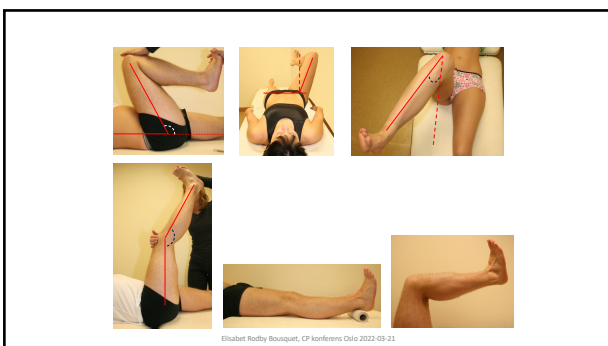
Elisabet Rodby Rousquet, CP konferens Oslo 2022-03-21

27

Vurder kvalitet frontalt (1=ja 0=nei)	
Hodet i midtstilling	
Bolen symmetrisk	
Bekkenet nøytralt	
Bena fra hverandre og rette i forhold til bekkenet	
Armene hviler langs sidene	
Jevn vektfordeling	
Total poengsum	

Elisabet Rodby Rousquet, CP konferens Oslo 2022-03-21
Clinical Rehabilitation 2014, 28; 1: 82-90

28

29

30

Ge tillräckligt med stöd utan att begränsa aktivitet

Elisabet Rodby Rousquet, CP konferens Oslo 2022-03-21

31

Sträva efter symmetri och stabilitet

Elisabet Rodby Rousquet, CP konferens Oslo 2022-03-21

32

Principer för 24 h positionering

- Identifiera riktningen på vridningar och rotationer, ge stöd åt motsatt håll
- Korrigera flexibla asymmetrier och kompensera för fixerade felställningar
- Använd tyngdkraften för stabilitet
- Analysera tryck och vikt bärande ytor
- Funktion går före position!

Elisabet Rodby Rousquet, CP konferens Oslo 2022-03-21

33

Sitter 10 timmar

Vurder kvalitet frontalt (1=ja 0=nei)	
Hodet i midtstilling	
Bolen symmetrisk	
Bekkenet nøytralt	
Bena fra hverandre og rette i forhold til bekkenet	
Armene hviler langs sidene	
Jevn vektfordeling	
Total poengsum	

34

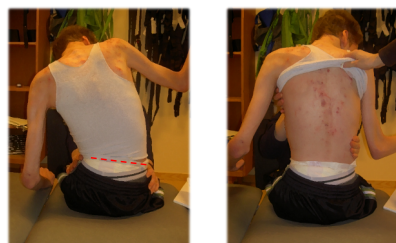
Ligger 14 timmar

Vurder kvalitet frontalt (1=ja 0=nei)	
Hodet i midtstilling	
Bolen symmetrisk	
Bekkenet nøytralt	
Bena fra hverandre og rette i forhold til bekkenet	
Armene hviler langs sidene	
Jevn vektfordeling	
Total poengsum	

35

Flexibelt - korrigera

36

Kontraktur - kompensera

- Kontraktur vänster knä
- Strama adduktorer vänster höft

37

Vad ska vi göra?

38

Sittande utan/med stöd

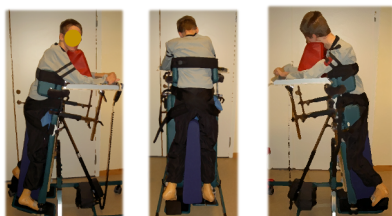
39

Liggande utan/med stöd

40

Stående med stöd

41

10 år GMFCS V
undernärd, kräks och går inte upp i vikt
orkar sitta uppe 1,5 timme i taget

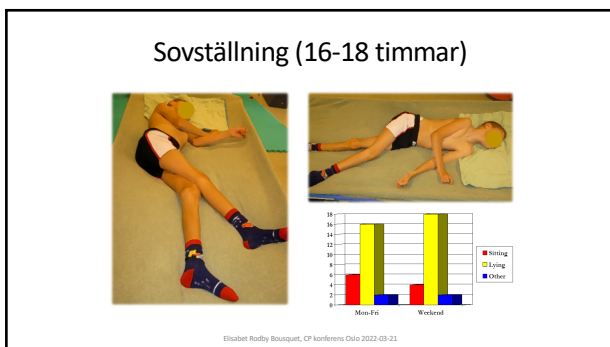
42

43

44

45

46

47

48

Elisabet Rodby Rousquet, CP konferens Oslo 2022-03-21

49

Elisabet Rodby Rousquet, CP konferens Oslo 2022-03-21

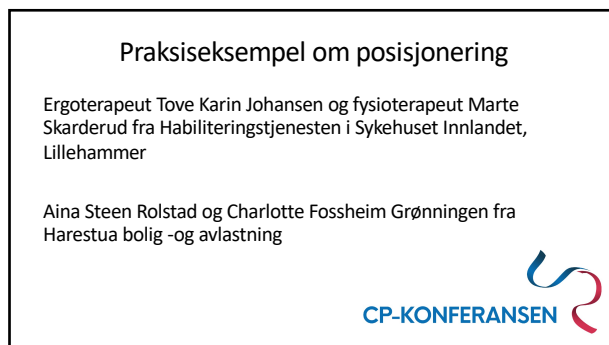
50

Ikke undrer jeg
varfor ingen gör
nøgt åt saken...
Sen kommer jeg på
att någon kanskje
är jag...

CP-KONFERANSEN

51

CP-KONFERANSEN

52